

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Številka: 6033-115/2011/16

Datum: 17. 5. 2012

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je na podlagi sedme alineje enajstega odstavka 51. h člena in sedmega odstavka 51. p člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/2012-UPB7) v zvezi s 56. členom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Uradni list RS, št. 95/2010) v zadevi podaljšanja akreditacije magistrskega študijskega programa druge stopnje Turizem Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 12, 1001 Ljubljana, ki jo zastopa rektor prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik, na svoji 49. seji, dne 17. 5. 2012, sprejel naslednjo

ODLOČBO

1. Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu podeli akreditacijo magistrskemu študijskemu programu druge stopnje »Turizem«, Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, za sedem let.

2. Stroški v tem postopku niso nastali.

Obrazložitev:

Univerza v Ljubljani (v nadaljevanju: vlagatelj) je za Ekonomsko fakulteto na Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu naslovila vlogo za podaljšanje akreditacije magistrskega študijskega programa druge stopnje Turizem. Agencija je vlogo prejela 8. 7. 2011. Agencija je z dopisom dne 23. 9. 2011 vlagatelja pozvala, da odpravi vsebinske in formalne pomanjkljivosti. Agencija je zahtevane dopolnitve za študijski program druge stopnje Turizem prejela dne 27. 10. 2011. Po pregledu vloge in zahtevanih dopolnitev je svet agencije potrdil skupino strokovnjakov za oceno študijskega programa Turizem, v sestavi: prof. dr. Davorin Kračun, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, predsednik (habilitacija: ekonomska teorija in politika), viš. pred. dr. Karmen Rodman, Univerza na Primorskem, Fakulteta za management, članica (habilitacija: management), prof. dr. Polona Tominc, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, članica (habilitacija: kvantitativne ekonomske analize), prof. dr. Robert Leskovar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede Kranj, član (habilitacija: kakovost in informacijski sistemi), Anthony F. Camilleri, strokovnjak s področja presoje, poznavalec študentske problematike, dr. Paraskeva Dimitrova, Institute of Economics at the Bulgarian Academy of Sciences, članica, dr. Đuro Benić, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Dubrovniku, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, član, dr. Wolfgang Georg Arlt, West Coast University of Applied Sciences Germany, član, Alen Brkič, študent Ekonomske-poslovne fakultete Maribor, član, Martin Knapič, študent Ekonomske-poslovne fakultete Maribor, član, Nejc Iljavec, študent Ekonomske-poslovne fakultete Maribor, član.

Skupina strokovnjakov je pripravila skupno poročilo o študijske programu Turizem in ga posredovala Svetu agencije. Strokovnjaki so v poročilu izpostavili, da ima Ekonomska fakulteta v Ljubljani dolgoletno tradicijo na področju izobraževalne in znanstveno raziskovalne dejavnosti in je imela v vsej svoji preteklosti znaten vpliv na gospodarski in družbeni razvoj Slovenije in širše. Učitelji, študenti in diplomanti (alumni) aktivno sodelujejo v različnih gospodarskih, negospodarskih, nacionalnih in mednarodnih institucijah in organizacijah. Še posebej izpostavijo obojestransko povezavo z gospodarskimi, negospodarskimi, nacionalnimi in mednarodnimi institucijami in organizacijami ter pridobitev Mednarodne akreditacije EQUIS in AACSB. Strokovnjaki poudarijo, da predlagatelj programov redno spremlja kompetence in zaposlitev svojih diplomantov. Na

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELENO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

osnovi gradiva ter razgovorov s poslovodstvom zavoda je bilo ugotovljeno, da se opravljajo analize diplomantov leto po diplomiranju, tako, da se zadnji anketni rezultati nanašajo na v letu 2010 anketirane diplomante, ki so diplomirali do konca leta 2008. Poudarijo, da je izsledki študentskih anket ne omogočajo sklepanja na večino, saj je pri nekaterih vprašanih število odgovorov (za posamezen študijski program) zelo nizko.

Splošna strategija visokošolskega zavoda je natančneje razdelana s treh vidikov: strategija internacionalizacije, kadrovska strategija in strategija pedagoškega razvoja. Jasno so definirani izobraževalni, znanstveni in raziskovalni cilji ustanove. Strokovnjaki poudarijo, da se včasih pokaže, da nekateri zaposleni ne razumejo optimalno svoje vloge v organizacijski shemi. Izpostavijo še obsežno in kakovostno znanstveno raziskovalna in strokovna dejavnost, javno in strokovno delovanje učiteljev izven fakultete in kontinuirano posodabljanje učnih programov in vsebin. Po mnenju strokovnjakov je kadrovska struktura stabilna z 98 odstotnim deležem redno zaposlenih učiteljev in 100 odstotnim deležem redno zaposlenih podpornih delavcev. Zavod ima visoko kvalificirane kadre na izobraževalnem in raziskovalnem področju, učitelji izvajajo svoje delo kakovostno in so študentom dostopni. Strokovnjaki opozorijo na razmerje med številom študentov in izobraževalnim kadrom, ki je za slovenske razmere sicer normalno, v mednarodnih primerjavah pa to velja za neugodno. Več znakov tudi kaže na obremenjenost učiteljev.

Skupina strokovnjakov tako ni zaznala pomembnega nesorazmerja med številom diplomantov in potrebami trga dela po diplomantih tega programa. Dejanske potrebe po diplomantih tega programa ni mogoče oceniti. Fakulteta je sprejela ukrepe za povečanje stopnje prehodnosti in hitrejšega zaključevanja študija. Na zavodu je svetovanje študentom na voljo na več ravneh. Preko Centra za razvoj in svetovanje študentov (CERŠ) in Službe za študijske zadeve, ki je razdeljena po različnih profilih študentov, si lahko študenti preko elektronske pošte pridobijo vse potrebne informacije. Vse informacije o vpisu, vpisnih postopkih (za domače in tuje študente) so na voljo na spletni strani EF, na informativnih dnevih,... Kot pomembne prednosti navedejo strokovnjaki mnogo aktivnosti v okviru in izven študijskega procesa (gostujoči predavatelji, javne tribune), praktično vključevanje študentov skozi številne realne probleme, zelo aktivna služba CERŠ, študenti so vključeni v organe upravljanja in sodelujejo pri raziskovalnem delu. Izpostavili pa so, da je glede na število vpisanih podiplomskih študentov, število eksplicitno vključenih študentov v ZRD projekte nizko. Podatki o mobilnosti študentov tudi ne dokazujejo visoke stopnje internacionalizacije, obremenitev študentov pa se ne upošteva pri vrednotenju obveznosti v ECTS.

V predlogu je navedeno, da zavod redno preko elektronske ankete spremlja obremenitev študentov in kakovost pedagoškega dela, katerih rezultati se redno zbirajo na intranetu. Podatki pridobljeni se še ne uporabljajo kot sredstvo za spreminjanje študijskih programov (kreditno vrednotenje obveznosti). Iz predloga kot tudi iz razgovorov je tako mogoče zaključiti, da sistem preverjanja študijskih obremenitev študentov ni zadosten (tovrstne ankete ne obstajajo), zato ni bilo mogoče presoditi, ali ECTS pri predmetih odražajo dejanske študijske obremenitve študentov. V praksi študenti izpolnijo anketo o zadovoljstvu študentov s predmetom in predavateljem - prijava v spletno študentsko anketo je obvezna, odgovori na vprašanja pa niso obvezni, tako, da je reprezentativnost ankete lahko nekoliko vprašljiva. Strokovnjaki poudarijo, da ima fakulteta oblikovano strategijo za zagotavljanje kakovosti in načrt organizacije sistema kakovosti, ki temelji na upoštevanju slovenske in evropske regulative, na fakulteti je uveljavljen proces ocenjevanja doseganja učnih ciljev s povratno zanko, ki določa tudi ciljne aktivnosti, skupaj z roki za izvedbo. Po mnenju strokovnjakov se samoevalvacija izvaja letno (skupaj z analizo učinkovitosti študija), primer dobre prakse so prav Usmerjevalne komisije, ki vključujejo strateške deležnike. Poudarijo pa, da ne morejo trditi, da se vsi študentje in zaposleni identificirajo s procesi zagotavljanja kakovosti, samoevalvacijsko poročilo ni javno dostopno za zunanje deležnike zavoda, saj je objavljeno le na intranetu.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKI PROGRAM FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Fakulteta dokazuje mednarodno sodelovanje, saj načrtuje in omogoča mobilnost študentov tako v Sloveniji kot v tujini ter priznava študijske obveznosti, opravljene drugod. Predmeti programa omogočajo mednarodno izmenjavo ali pa zamenjavo predmetov s predmeti, ki se za tuje študente na fakulteti izvajajo v angleškem jeziku. V prilogi je navedenih nekaj manj kot 200 visokošolskih institucij, ki so v tovrstno mobilnost vključene, ter tematsko omrežje Lifelong learning, ERASMUS Network z naslovom »Consumer Behaviour Erasmus Network«. Strokovnjaki opozorijo na nizka stopnjo internacionalizacije študentov. V znanstveno-raziskovalno delo preko sodelovanja v raziskovalnih programih in projektih, se skupaj za zaposlenimi izobraževalnimi in raziskovalnimi kadri fakultete, vključujejo tudi študenti na vseh ravneh študija. Skozi obilje aktivnosti v okviru in izven študijskega procesa (gostujoči predavatelji, javne tribune...), se stalno povezujejo kadri, študenti ter drugi udeleženci iz okolja. Na fakulteti poteka redna razprava o ugotovitvah samoevalvacije, v kar so vključeni vsi pomembni deležniki fakultete. Sistem zagotavljanja kakovosti se kontinuirano nadgrajuje. V posebni prilogi Predloga za akreditacijo je priložen popis 16 znanstveno-raziskovalnih projektov, ki jih financira ARRS ter desetih projektov v okviru programov EU. Navedeni projekti vključujejo različna znanstvena področja in so večinoma povezani z vsebinami študijskega programa v širšem smislu.

Viri financiranja so zagotovljeni v celoti, iz proračunskih sredstev MVŠZT, šolnin, sredstev ARRS, sredstev pridobljenih na slovenskem in evropskih trgih in iz evropskega proračuna, pa tudi iz akumuliranih sredstev. Na podlagi projekcije (za obdobje do leta 2015) planirani viri omogočajo uresničevanje ciljev iz strateškega načrta. Prostori in oprema so primerni (tudi prilagojeni za študente s posebnimi potrebami), delovanje zavoda in izvajanje študijskih programov je podprto s sodobno IKT. Strokovnjaki v okviru finančnih virov izpostavijo problem javnega financiranja v Sloveniji. Strokovni naslov in okrajšava sta tvorjena v skladu z zakonom, ki ureja strokovne in znanstvene naslove. Opisana je ustrezna uvrstitev v klasifikacije, ISCED: družbene vede (31), Klausius SRV: 17, 17003 (magistrsko izobraževanje, druga bolonjska stopnja), Klausius P: 3149 (Ekonomija - drugo) Frascati: Družboslovne vede.

Vlagatelj je prav tako odgovoril na pripombe in ugotovitve skupine strokovnjakov v skupnem evalvacijskem poročilu. Glede analize zaposljivosti diplomantov je vlagatelj pojasnil, da so vsi diplomanti vabljeni k izpolnitvi anketnega vprašalnika eno leto po diplomiranju ali kasneje, analiza zaposljivosti je bila izvedena štirikrat, rezultati so dostopni tudi na spletni strani fakultete. V odzivu na nizko število odgovorov na nekatera anketna vprašanja vlagatelj pojasnjuje, da velik poudarek pri spremljanju kompetenc zavod daje tudi usmerjevalnim komisijam, v katerih sodelujejo tudi študenti ter da so kljub manjšemu številu kvantitativnih odgovorov prejeli veliko število kvalitativnih odgovorov ter navede podatke o izvedenih anketah. Neugodno razmerje med številom študentov in pedagoškega osebja vlagatelj pojasnjuje tako, da se teh pomanjkljivosti zaveda, da si prizadeva razmerje izboljšati z vključevanjem zunanjih sodelavcev in tudi strokovnjakov iz prakse.

Na mnenje skupine strokovnjakov o nizki stopnji prehodnosti zavod odgovarja, da se zaveda tega stanja in da je sprejel številne ukrepe za izboljšanje razmer: letne analize prehodnosti po predmetih, zunanje evalvacije pisnih izpitov, prenove predmetov, ki predstavljajo ozka grla, uvajanje novih pedagoških prijemov, tutorstvo. Na pripombo, da je glede na število vpisanih podiplomskih študentov število eksplicitno vključenih študentov v znanstvenoraziskovalne projekte nizko, vlagatelj navaja, da v skladu z bolonjsko reformo drugostopenjski študij strokovni študij in ne več znanstveni, je pa velika večina njihovih študentov vključenih v aplikativne projekte. Na pripombo o nizki mobilnosti študentov vlagatelj odgovarja, da so v podatkih, ki jih je imela na voljo skupina strokovnjakov, zajeti tudi študenti, ki so ponavljavci ali absolventi, upošteva le generacijo študentov programa pa je delež mobilnosti visoko nad slovenskim povprečjem. Preko izmenjav, izbire izvedbe predmeta v tujem jeziku študentom omogočajo stike z mednarodnimi študenti preko različnih projektov in neformalnih druženj.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DEJNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

V zvezi z obremenitvijo študentov pri vrednotenju obveznosti ECTS vlagatelj pojasnjuje, da je bila UL EF med prvimi, ki je akreditirala bolonjske programe, študijski programi so bili tudi spremenjeni, pri čemer so pri spremembah upoštevali izsledke študentskih anket, predvsem kvalitativnih odgovorov. Na pripombo, da samoevalvacijsko poročilo ni javno dostopno, vlagatelj odgovarja, da gre z vidika konkurenčnosti za občutljivo področje, zato so deležniki o tem obveščeni preko organov fakultete (študenti), strateškega sveta (poslovna javnost), usmerjevalnih komisij, pedagogom in strokovnim delavcem pa je dostopno na intranetni strani. V zaključku napovedo, da bodo samoevalvacijska poročila v ustrezni obliki objavljali tudi na spletni strani. Glede vpetosti študentov v pripravo samoevalvacijskega poročila, pa vlagatelj odgovarja, da so člani Komisije za kakovost, ki je odgovorna za njegovo pripravo, tudi trije predstavniki študentskega sveta, ki samostojno pripravijo del poročila, ki se nanaša na študente, pri ostalih področjih pa aktivno sodelujejo. Poročilo je pred potrditvijo na senatu fakultete poslano v dokončen pregled in potrditev študentskemu svetu.

Sedma alineja enajstega odstavka 51. h člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/2012-UPB7), določa, da svet agencije odloča o akreditacijah študijskih programov in daje soglasje k spremembam študijskih programov.

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Uradni list RS, št. 95/2010, v nadaljnjem besedilu: Merila), ki so začela veljati 2. 12. 2010, v prehodnih določbah določajo, da se vloge, ki so bile vložene po 1. 5. 2010 v skladu s pred temi merili uveljavljenimi akti, izdanimi do uveljavitve ZViS-G, formalno štejejo za skladne s temi merili, čeprav niso vložene na s temi merili predpisan način. Skladno s 56. členom Meril se vloge za pridobitev soglasja k študijskemu programu, obravnavajo v skladu s kriteriji in postopkom za prvo akreditacijo študijskega programa. Vloga je popolna, če vsebuje vse po Merilih zahtevane podatke in dokazila.

ZViS v 35. členu določa obvezne sestavine študijskih programov: splošne podatke o programu (ime, stopnja, vrsta, trajanje), opredelitev temeljnih ciljev programa oziroma splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc, ki se s programom pridobijo, podatke o mednarodni primerljivosti programa, podatke o mednarodnem sodelovanju visokošolskega zavoda, predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu (v nadaljnjem besedilu: ECTS) in opredelitvijo deleža izbirnosti v programu, pogoje za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa, merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program, načine ocenjevanja, pogoje za napredovanje po programu, pogoje za prehajanje med programi, način izvajanja študija, pogoje za dokončanje študija, pogoje za dokončanje posameznih delov programa, če jih program vsebuje, ter strokovni naslov, tvorjen v skladu z zakonom. Študijski programi za pridobitev izobrazbe imajo lahko tudi druge sestavine, določene s statutom visokošolskega zavoda.

Področja presoje študijskega programa pri podaljšanju akreditacije določa 25. člen Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, kjer so zapisana področja presoje: vpetost v okolje, delovanje visokošolskega zavoda, kadri, študenti, materialni pogoji, zagotavljanje kakovosti, inovativnosti in razvojne naravnosti. Študijski programi se presojujejo še po potrebi po študijskem programu ter organizaciji in izvedbi izobraževanja. Svet agencije je vlogo obravnaval na svoji 49. seji, dne 17. 5. 2012. Svet agencije je vlogo presojal po vseh kriterijih presoje, navedenih v členih 27 (vpetost v okolje), 28 (delovanje visokošolskega zavoda), 29 (kadri), 30 (študenti), 31 (materialni pogoji), 32 (zagotavljanje kakovosti), organizacija in izvedba izobraževanja (za drugo in tretjo stopnjo) ter ugotovil, da so izpolnjeni kriteriji in pogoji iz Meril. Izpolnjevanje pogojev je ugotovila tudi skupina strokovnjakov, svoje ugotovitve je predstavila v skupnem poročilu, na podlagi katerega je odločal svet agencije. Svet agencije ugotavlja, da je vloga za

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Naložba v vašo prihodnost
OPRACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

akreditacijo pripravljena v skladu z zahtevanimi predpisi in merili. Vlagatelj je izkazal vpetost v okolje in ustrezno delovanje visokošolskega zavoda, za izvajanje študijskega programa bo skrbela ustrezna kadrovska zasedba, zaposljivost je izkazana, materialni pogoji so ustrezni. Zagotovljena sta prilagojenost študentom s posebnimi potrebami in primeren dostop do ustreznega knjižničnega gradiva. Organizacija in izvedba izobraževanja sta ustrezna, tudi področje spremljanja kakovosti je urejeno. Študijski program se bo izvajal na sedežu Ekonomske Fakultete Univerze v Ljubljani, na naslovu: Kardeljeva ploščad 17, 1000 Ljubljana. Študijski program ustreza primernim temeljnim ciljem in učnim izidom ter je mednarodno primerljiv. Pogoji z znanstveno-raziskovalnim delom in vključevanjem študentov vanje so izpolnjeni. Priznavanje predhodno pridobljenih znanj, izbirnost, zagotavljanje prehodov med letniki, način izvajanja študijskega programa ter vpisni pogoji so ustrezni. Navedeno izhaja tudi iz poročila skupine strokovnjakov, ki mu je svet agencije sledil, saj je pripravljeno jasno in strokovno.

Na podlagi navedenega svet agencije zaključuje, da vlagatelj izpolnjuje vse zahtevane kriterije in pogoje, ki jih določajo ZViS in Merila za akreditacijo študijskega programa. Svet agencije je zato sklenil, kot je odločeno v 1. točki izreka te odločbe.

Na podlagi 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/2007, 65/2008 in 8/2010; v nadaljevanju: ZUP) organ v odločbi odloči o stroških postopka, kdo trpi stroške postopka, koliko znašajo ter komu in v katerem roku jih je treba plačati.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba v roku 30 dni od vročitve pisnega odpravka te odločbe. Pritožba se vloži pri organu, ki je to odločbo izdal, svetu Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, Slovenska cesta 9, 1000 Ljubljana. V pritožbi mora biti navedena odločba, ki se izpodbija, in pri tem označen organ, ki ga je izdal, ter številka in datum odločbe. Pritožnik mora v pritožbi navesti, zakaj odločbo izpodbija (238. člen ZUP). O pritožbi bo odločala pritožbena komisija Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

Postopek vodil/a:
mag. Dražen Šumiga
področni podsekretar

dr. Aleš Rötter
Namestnik predsednice sveta
Nacionalne agencije Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

Vročiti:

- stranka, Univerza v Ljubljani, Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana, osebna vročitev.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

